

NYT FRA

2/00

13. Årgang

Kriminalforsorgen

Nordskov-udvalgets forslag 3

Krans er enkelt og godt 6

Grønlandske tremmer 12

KIF's Oscar-uddeling 20

Torben Thrue tog til Grønland første gang i 1990. I dag er han anstaltsleder i Nuuk. Den djærve jyde har fundet sig til rette nær polarcirklen, men erkender, at Grønland ikke er for alle og enhver. Man skal være selvstændig og åben – og lidt af en naturelsker

Solidt

Torben Thru skifter tit kasket. Han er direktør, inspektør, forvalter, forhandler, listen er lang, så hovedet bliver slidt af de mange kasketkift. Anstalten for domfældte i Nuuk er hans ansvar, og det er ikke et ansvar, han har det fjerneste imod. Nogle gange skal der bare findes ny energi til arbejdet. Den energi finder Torben Thru i naturen. Han smider alle kasketterne, rigger båden til og stævner ud og tager vandreture i fjelde langt fra byen med en kammerat.

„Grønlands storslåede natur sætter tingene på plads for mig,” fortæller Torben Thru.

„Du kan se billeder og få det forklaret, men oplevelsen er ubeskrivelig. Der er ingen trafik, dyr eller bare træer i vinden, som giver lyd fra sig. Der er så stille, at stilheden er larmende. Det er mental rensning, så det batter ... Det kan få det til at risle ned ad ryggen på mig. Man føler sig lille og betydningsløs, men også selvstændig og stærk. Det får en til at værdsætte livet på en ny måde, og det giver energi til at komme tilbage til hverdagen.”

Torben Thru har været anstaltsleder i Nuuk siden 1996. Han kom første gang til Grønland i 1990, først i Nuuk, siden i Qaqortoq (på dansk Julianehåb). I '94 tog han tilbage til Danmark og arbejdede i Hjørring og Kolding, før han tog til Grønland igen.

„Det føltes noget begrænsende at komme tilbage til Danmark som vagtmester fra et job i Grønland som anstaltsleder. Det var som at få vejret tilbage efter at have landet hårdt på maven.”

Derfor engagerede Torben Thru sig i flere arbejdsgrupper i forbindelse med udarbejdelse af en AUF-struktur og sikkerhedsmæssige forhold, men som han siger med et grin: „Jeg stak altid af, når planerne skulle udmøntes.”

IT på grønlandsk

Da Torben Thru kom tilbage til Grønland i '96, havde han en klar ambition: der skulle styr på regnskaberne. Hidtil kunne årsopgørelsen på fangeregnskabet først fås i balance hen over sommeren. I dag ligger de færdige den 30. december og kan godkendes på halvanden time.

Det er gjort muligt ved hjælp af computere og Internettet. På IT-området er Grønland på flere områder længere fremme end Danmark. Anstalten i Nuuk har udarbejdet sit eget digitale klientsystem. Den totale sagsbehandling foregår således med edb, og megen kommunikation foregår via e-mail. Eksempelvis kontakten til de cirka 30 virksomheder i Nuuk, som beskæftiger indsatte.

Fra dag til dag er Torben Thru, i kraft af IT'en, fuldt opdateret om arbejdstider, udgangstider eller ændringer på arbejdspladserne, og det skærer gevaldigt ned på papirarbejdet.

Thru's bank

En andet af Torben Thru's bedrifter er anstaltsbanken. Torben Thru har installeret et pc-banksystem og administrerer – efter samtykke – de indsatte konti. Anstaltsbanken blev indført for at

holde snor i de indsatte økonomi. De indsatte får løn efter overenskomst. Det giver dem mange penge mellem hænderne, og under tiden bliver de drukket op i byen.

Derfor holder anstalten snor i hver af de indsatte økonomi: Alle får udbetalt et vist beløb om ugen. Resten af lønnen betaler bøder eller gæld eller bliver simpelthen sparet op til løsladelsen.

Anstaltsbankens omfattende indgreb i de indsatte personlige økonomi svinger umiddelbart ikke helt i takt med ansvars- og normaliseringsprincipperne.

„Forholdene er nogle andre heroppe. Den økonomiske administration er en nødvendighed,” siger Torben Thru.

„Men det var en lang og sej affære at få det gennemført.”

En af grundene til, at de indsatte frit kan arbejde ude i

fodfæste i Grønland

Af journalist Martin Nedergaard
Olsen, direktoratet
(Foto: Hans Jacob Kleist)

byen, er en mere afslappet holdning til kriminelle i Grønland.

De er ikke stemplede på samme måde som i Danmark. Derudover kan det være svært for virksomhederne at finde stabil arbejdskraft i Grønland.

Her er det ingen selvfølge at melde sig „syg“, hvis der er sæler i bugten.

„Der er ikke de store personalemæssige problemer i anstalten længere, men under tiden er der da nogen, der bliver væk fra arbejdet. Moralen er vel, at man skal kunne stole hundrede procent på hinanden. Og det kan man ikke, hvis der er nogen, der bare bliver væk en dag. I Grønland er der en helt anden mentalitet, et andet tempo.

Ting tager den tid, ting tager. Derfor skal man være tålmodig og

ikke være typen, der farer i flint over småting.“

Grønnere Grønland

En anden grund til den afslappede gåen ud og ind ad porten er, at anstalterne i Grønland svarer til Danmarks åbne fængsler. Straffe til lukkede fængsler afsones i Herstedvester. Endnu da, for der skal formentlig bygges en sikret afdeling til anstalten i Nuuk. Der skal i så fald bygges til, personalet skal videreuddannes, og der skal skabes arbejdspladser inden for murene.

Et træsnedkerværksted, hvor de indsatte laver møbler, legepladser og overlevelsesshytter, er oplagt, men der sigtes endnu højere. Grønland har nemlig et affaldsproblem. Her er ikke noget, der hedder affaldssortering og genbrugsstationer, som vi kender det fra Danmark. Bilvrag, kasseret elektronik og hårde hvidevarer tårner sig op i Grønland.

„Det kunne være fantastisk at skabe beskæftigelse samtidig med at være med til at løse et reelt problem i samfundet ved at lave genvindingsarbejde i anstalten. Være med til at skabe et grønnere Grønland,“ siger Torben Thruue.

Dermed er Torben Thruue engageret i endnu et projekt, og det er den slags arbejde, han synes bedst om.

„Man skal virkelig kunne arbejde selvstændigt og tage hurtige beslutninger og stole på sin fornuft. Der er ingen, man kan rådføre sig med i det daglige og ingen at gå til, hvis tingene begynder at køre skævt. Jo, så kan du ringe til Danmark, men de har jo ikke fulgt

sagerne så tæt og mangler vel til en vis grad kendskabet til de lokale forhold.“

Isbjerge og slædehunde

Det var nu hverken banksystemer eller genbrugsstationer, der trak Torben Thruue til Grønland. Men det var absolut heller ikke tilfældigheder.

Interessen for Grønland startede som en drenget fascination af Grønlands natur, sæler og slædehunde. Mangt en bog er blevet læst, og projekter i skolen skulle helst handle om Grønland. Interessen holdt ved gennem ungdomsårene, og da han blev fængselsfunktionær, lå det ham ikke fjært at bruge sin uddannelse i Grønland.

„Jeg havde ikke været ansat særligt længe, da jeg første gang så et stillingsopslag til Grønland. Men jeg blev vejret og fundet for let, så jeg måtte vente.“

Knap et år senere efter bød chancen sig igen, og denne gang får Torben Thruue arbejdet. I 1990 pakker han kufferterne og rejser til Grønland.

„Jeg var enormt spændt på arbejdet og havde læst en masse, før jeg tog af sted, men det var selvfølgelig alligevel en omvæltning. For det første var der jo naturen, som var uendeligt meget mere imponerende, end jeg havde drømt om. Dernæst koncentrerede jeg mig meget om arbejdet, men det gik faktisk lettere, end jeg havde forestillet mig,“ siger Torben Thruue.

Den afslappede grønlandske mentalitet passer ham fint, så længe det ikke betyder, at det hele går i stå.

„Uden det skal lyde som om, vi går og dovner, så er arbejdet ret afslappet. Vi har en afslappet omgangstone personalet imellem, og det smitter af på de indsatte. Der er sjældent ballade. Efter arbejde orker de nærmest heller ikke at brokke sig,” griner Torben Thruue.

Grønland på dansk

En anden grund til, at det var let at komme i gang med arbejdet, er sproget.

„Næsten alle taler jo dansk. Nuuk føles faktisk som en by i Danmark, ikke som en by i et fremmed land. Skilte, vejledninger, foldere og den slags – alt står også på dansk. Det samme gælder offentlige papirer. Grønlands tre aviser er også tosprogede. Man kan uden problemer klare sig på dansk.”

Hvilket Torben Thruue også selv gør. Han bruger tolk, når han skal tale med grønlandere, der ikke kan dansk.

„Det er ikke noget, jeg er stolt af,” indrømmer han.

„Jeg synes faktisk, det er for dårligt, at jeg har været her i så mange år og ikke kan sige andet end „ja”, „nej”, „tak” og „i lige måde”, men man skal nok være lidt af et sproggeni for at lære grønlandsk”.

„Hvis du ikke kan en dialekt til fingerspidserne, så bliver du let misforstået. Enten taler du perfekt grønlandsk, eller også risikerer du at kalde din kammerat en kakerlak,” som Torben Thruue siger.

„Og Grønlanderne er muligvis lidt for flinke til at slå over i dansk, hvis der er en dansker til stede. Måske tager de lidt for stort hensyn en gang imellem,” funderer Torben Thruue.

Livet har behandlet Torben Thruue pænt i Grønland – han er faldet til.

„Jeg synes, jeg blev fantastisk godt modtaget. Folk er åbne og ligefremme,” siger han.

Der gik ikke lang tid, før han følte sig som en del af byen. Ved fødselsdage er det skik, at bekendte kigger forbi en halv times tid til en kop kaffe, og det blev Torben Thruue hurtigt en del af. Selv om han, som han selv siger, „ikke har det store sociale behov”, er han glad for visitterne.

„Ud over at jeg føler det som en accept af mig personligt, er det også en god måde at få snakket med folk på og lære mere om lokalsamfundet” siger Torben Thruue. Men han har set andre gøre sig erfaringer.

„Det er en stor beslutning at flytte familien til Grønland, og der skal være fuldstændig enighed om, at der er en god idé. Konen skal ikke bare flytte med, fordi du flytter, og den med, at han tager til Grønland, og hun bliver i Danmark med børnene, det er helt uholdbart. Grønland er for langt væk og for anderledes.”

Torben Thruue ser heller ingen problemer i at tage børn med til Grønland.

„Der er jo vuggestuer og børnehaver, og der undervises på dansk i skolerne.

Livet går sin gang præcist som i Danmark.”

„Attitudeproblemet”

Og det kan ironisk nok vise sig at være en bagdel, at Grønland er så „danifiseret”.

„Man kan nemt glemme, at det er os, der er de fremmede og ikke omvendt. Det er en anden kultur med andre normer og andre skikke. Det skal man være åben for, have respekt for og tilpasse sig,” siger Torben Thruue.

„Samtidig bør man være et aktivt menneske og deltage aktivt i det lokale liv og engagere sig i skolen og i sportsforeninger og den slags.”

„Der kommer da danskere heroppe med et – hvad skal vi kalde det – attitudeproblem. En idé om, at grønlandere er dumme og tilbagestående, og det duer bare slet, slet ikke. Så skal man slet ikke være her. Det er paradoksalt at følge debatten om utilpassede fremmede i Danmark, når man ser på, hvordan danskere selv kan opføre sig.”

Torben Thruue har vendt tanken om at vende tilbage til Danmark.

Torben Thruue forestiller sig ikke, at han skal blive i Grønland resten af livet. „Som tingene er nu, tænker jeg meget på Grønland, når jeg er væk derfra. Men jeg savner min familie, og jeg har et sommerhus i Danmark, som jeg da skal bruge. Danmark er mit hjemland.”

Anstalten for domfældte i Nuuk, hvor Torben Thruue er anstaltsleder.

Han håber, at anstalten kan udvides med en lukket afdeling, så ingen grønlandere behøver afsone i Herstedvester.
(Foto: Hans Jacob Kleist).

